

Урок державності

Тема. *Малим українцям про державні та народні символи*

(1 клас)

Мета. Розширити знання дітей про національні та народні символи України; формувати національну свідомість школярів; виховувати почуття любові до своєї землі. Розвивати бажання спілкуватися рідною мовою. Виховувати громадянина своєї держави, шанобливе ставлення до національних та державних символів, повагу до українського народу, гордість за красу і велич нашої Батьківщини.

Обладнання. Державний прапор України, Герб, Гімн, вишиті рушники, серветки, гілочки калини, український посуд, роздруківки для гри, фонограма.

Хід заходу

- I. Організаційний момент
- II. Актуалізація опорних знань
- III. Повідомлення теми і мети заходу

Бібліотекар: Сьогодні на уроці ви більше дізнаєтеся про основні та народні символи нашої держави.

Святою для кожної людини є земля, де вона народилася.

А де ми з вами живемо, в якій країні? (Європа, Україна).

Багато легенд і казок створив український народ про нашу неньку Україну.

Послухайте одну з них .

Легенда про Україну «Наша земля».

(прослуховування легенди)

Колись давно Бог створив народи і кожному наділив землю. Наші пращури працювали, тому з'явилися пізніше, але землі їм уже не дісталось. Вони прийшли до Бога. А Він у цей час молився, і вони не сміли йому щось сказати. Почали чекати. Коли Бог обернувся, то сказав, що вони чемні діти, слухняні. Дізнавшись, чого прийшли до Нього, запропонував їм чорну землю. «Ні, — відповіли наші пращури, — там уже живуть німці, іспанці, французи, італійці».

«Ну, тоді я вам дам землю, яку залишив для раю, там усе є: річки, озера, ліси, степи. Але пам'ятайте, якщо її берегтимете, то вона буде ваша, а коли ні — то ворога».

Пішли наші пращури на ту землю. Оселилися і живуть до сьогоднішнього дня. А країну свою назвали Україною.

Чи знаєте ви, що таке Батьківщина?

Україна – це і є наша з вами Батьківщина.

Що таке Батьківщина?

Під віконцем калина,

Тиха казка бабусі,

Ніжна пісня матусі,

Дужі руки у тата,

Під тополями хата,

Під вербою криниця,

В чистім полі пшениця,

Серед луку лелека

І діброва далека,

І веселка над лісом,

І стрімкий обеліск.

Моя Батьківщина – велика країна

Весь всесвіт – для мене вона.

Найкраща у світі моя Україна.

У цілому світі одна.

Так, для кожного з нас найдорожча і найрідніша та земля, на якій ми народилися, де живемо, де живуть наші батьки, рідні, де поховані наші предки.

Кожна країна, кожна держава має свої символи. А що означає слово «символ»?

Символ – це предмет, який характеризує державу, відображає її побут, традиції, господарювання, історичне минуле, прагнення народу.

Державними символами України є:

- Державний Прапор України,
- Державний Герб,
- Державний Гімн.

Символіка – ніби візитна карта країни, вона ніби представляє її, підтверджує її існування.

З глибини віків дійшла до нас ось така *Легенда* про наші символи.
(прослуховування легенди)

Жила собі жінка. І мала вона трьох синів. Сини зростали чесними сміливими, дуже любили свою неньку і готові були віддати за неї своє життя.

Виросли сини і розійшлися по світах, прославляючи свою матір. Найстаршому мати подарувала на згадку про себе золоту корону з трьома промінцями. Корона зігрівала людей, вела вперед. За цю трипроменею корону люди дали першому синові ім'я Тризуб.

Середньому синові мати дала в дорогу блакитно – жовтий одяг. Сміливий і сильний був середній син, і прославив свою матір добрими звитяжними вчинками. Люди запам'ятали його і назвали Прапором.

А найменший син отримав у дарунок від матері соловейків голос. І де б він не був, усюди лунала його дзвінка урочиста пісня. За цей голос і величний спів люди назвали його Тризуб.

Так і донині по всьому світу золотий тризуб, синьо – жовтий прапор і урочистий гімн прославляють рідну неньку – Україну.

-А що вже ви знаєте про державні символи?

Перший символ України – це **герб** – розпізнавальний знак держави. На Україні це золотий тризуб на блакитному тлі. Існує близько сорока версій пояснення тризуба: це риболовний гарпун, вила бога Нептуна, уособлення природних стихій (повітря, води й землі), а можливо відображено триєдність життя: батько – мати – дитя, які символізують собою силу, мудрість, любов.

*Знак країни головний –
Це тризубець золотий.
Він – як сонце в небі синім,
В ньому слава, в ньому сила.
В нім священне слово « воля»,
Що рятує від неволі.
Будь же рідна Україно,
Під гербом цим вільна й сильна.
Хай про тебе в цілім світі
Знають всі: дорослі й діти.*

Другий символ України – це **прапор**.

-А якого кольору наш прапор?

А чому саме синьо – жовті кольори є основою прапора?

Жовтий колір – це колір пшеничного поля, колір хліба, зерна, що дарує життя всьому суццюму на землі. Жовтий колір – це ще й колір жовто- гарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б життєдайний хліб.

Синій колір – це колір ясного, чистого, мирного неба. А невже без живлющої матері-води визрів би хліб, заколосився б він? От і ще один блакитний колір – колір води.

Сьогодні синьо-жовтий прапор майорить на всіх державних установах України, під ним ходять у моря-океани українські пароплави. Стрімко злітає це знамено і на різних спортивних змаганнях.

- А де ми у нашій школі бачимо це знамено?

А які вірші про прапор ви знаєте?

Прослухайте, як Г. Чубач описує прапор України

*Прапор нашої України
Має колір жовто-синій.
І повинен кожен знати,
Як два кольори єднати:
Синє небо – верхня смуга,
Жовте поле – нижня смуга.
Не забудь ніде й ніколи:
Україна – небо й поле.
А іще запам'ятай:
Україна – рідний край! Г. Чубач*

Третій символ України – це **гімн**, урочиста пісня, прийнята як символ державної національної єдності.

- Діти, а хто автор ? - Слова нашого національного Гімну написав поет Павло Чубинський, а музику – композитор Михайло Вербицький.

"Ще не вмерла України і слава, і воля...".

Звучить Гімн України.

(Діти слухали гімн України, тримаючи руку на серці)

Крім державних символів Україна має ще й народні, поетичні символи.

Мамина пісня, батькова хата, дідусева казка, бабусина вишиванка, рушник, калина біля вікна, барвінок, верба, чорнобривці – все це наші народні символи.

Рідна хата! Оспівана в піснях, оповита легендами та переказами. Вона завжди буде символом добра і надії.

А ще багато приказок та прислів'їв складено про хату. А які знаєте ви?

« Люди добрі, хата тепла.» « Чим хата багата, тим і рада.»

« Своя хата – своя правда, своя стріха – своя втіха.»

« Де хата неметена, там дівка не плетена.»

Українські хати завжди були білі та чисті зовні, а в середині ошатно вбрані вишитими рушниками.

Рушник – є одним з народних символів України. Хліб і сіль на рушникові – гостинності ознака. Чудовий український рушник! На щастя він ще з побуту не зник. Вишитий рушник – неодмінний атрибут багатьох обрядів: з рушником виходили в поле, справляли обжинки; проводжали в далеку дорогу; дівчата подавали рушники на знак згоди при сватанні; молоді ставали на рушник під час шлюбного обряду. І хотілося, щоб цей символ завжди прикрашав нашу оселю, був ознакою великої любові і незрадливості. «Хай стелиться вам доля рушниками!» - казали, бажаючи людині щастя.

Майже в усіх народів є улюблені рослини-символи.

У канадців клен, а в нас – верба, тополя, калина. Правду каже українське прислів'я: « Без верби і калини – нема України». З давніх - давен наш народ опоетизував куш калини, оспівав у піснях, легендах.

Калина – це символ дівочої вроди, вірності, чистоти. Калина – це символ про неньку-Україну, свою домівку.

Барвінок – теж рослина обрядова. Це символ пам'яті і вірності, здоров'я, краси і вічності, безсмертя, довгих літ, любові. Знак барвінку - синій цвіт.

Крім тих оберегів, які ми сьогодні назвали, в українського народу є й інші – хліб та сіль, жито, лелеки.

Лелека – символ щастя і родини, любові до своєї батьківщини, добробуту, продовження життя, надії символ, віри в майбуття.

А головним оберегом українського народу завжди була жінка-мати. Її слово тепле і ласкаве лікувало і повертало сили після хвороб, захищало від злих сил і надавало наснаги. Берегиня-мати підтримує домашнє вогнище, плекає і зміцнює родину.

*Мама! Найдорожче слово в світі,
Де б не був ти, щоб ти не робив,
Та вона твій шлях завжди освітить
Ніжним серцем відданим тобі.*

Підбиття підсумків:

Гра «Священні символи»

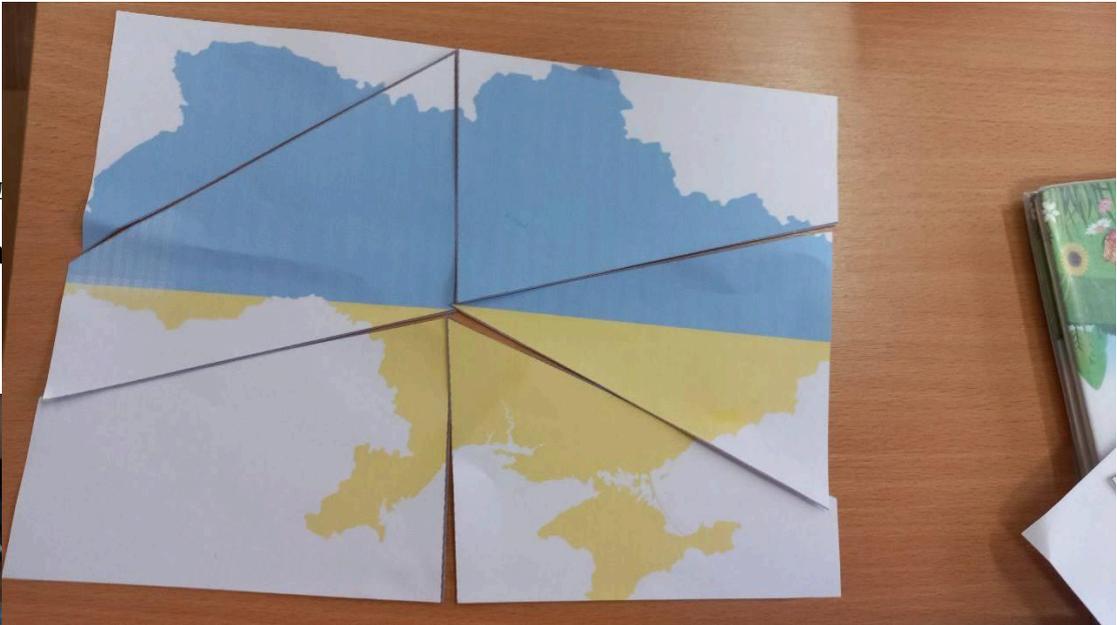
Діти об'єднуються у дві команди. За сигналом вони повинні скласти з фрагментів: герб та прапор України, розповісти, що вони означають. Перемагає команда, яка швидше впорається із завданням.

Діти д
розфа

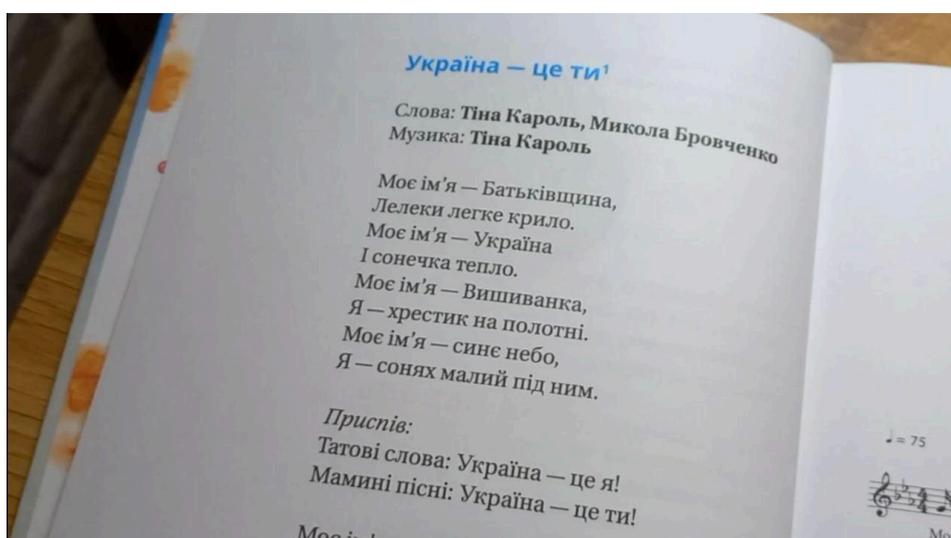

Після виконання завдань, діти заспівали знайому їм пісню Тіни Кароль «Україна- це ти».

Висновок: Любіть Україну, любіть українську мову, співайте українську пісню, пишайтеся своїми символами. Бережіть, шануйте, любіть обереги, вивчайте традиції свого народу, адже ми українці — пишаймося цим.

Джерела:

<https://vseosvita.ua/library/urok-legendy-nasa-zemla-437460.html>

<https://naurok.com.ua/legenda-pro-derzhavni-simvoli-14221.html>

<https://naurok.com.ua/urok-mama-naydorozhche-slovo-v-sviti-137714.html>

<https://blog.i.ua/user/928712/1386594/>

<https://vseosvita.ua/library/embed/0100c87j-2e38.docx.html>

